

INDOKOLÁSOK TÁRA

A MAGYAR KÖZLÖNY MELLÉKLETE 2023. július 14., péntek

Tartalomjegyzék

II. Törvényekhez tartozó indokolások

Végső előterjesztői indokolás a Magyarország minisztériumainak felsorolásáról szóló	
2022. évi II. törvény módosításáról szóló 2023. évi LIV. törvényhez	942
Végső előterjesztői indokolás a földgázellátásról szóló 2008. évi XL. törvény módosításáról szóló 2023. évi LVI. törvényhez	943
Végső előterjesztői indokolás a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény módosításáról szóló	
2023. évi LVII. törvényhez	943

II. Törvényekhez tartozó indokolások

Végső előterjesztői indokolás

a Magyarország minisztériumainak felsorolásáról szóló 2022. évi II. törvény módosításáról szóló 2023. évi LIV. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Az Európai Unió Tanácsa 2024. második félévi magyar elnökségével kapcsolatos feladatok eredményes előkészítése és lebonyolítása érdekében indokolt egy önálló minisztériumot létrehozni. Az Európai Uniós Ügyek Minisztériuma az Igazságügyi Minisztériumból történő kiválással jön létre 2023. augusztus 1-jén.

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1.§

A javaslat kiegészíti Magyarország minisztériumainak körét az Európai Uniós Ügyek Minisztériumával.

2. §

A javaslat az Európai Uniós Ügyek Minisztériuma létrehozásának módjáról rendelkezik, mely szerint az az Igazságügyi Minisztériumból történő kiválással 2023. augusztus 1. napján jön létre.

3. §

Hatályba léptető rendelkezés.		

Végső előterjesztői indokolás a földgázellátásról szóló 2008. évi XL. törvény módosításáról szóló 2023. évi LVI. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A 2013-ban bevezetett hatósági árakat a kereskedők a PB-gáz esetén az utóbbi időben a szabályok megkerülésével nem érvényesítik. A szektor ellátásbiztonságának megőrzése és fogyasztóvédelmi szempontok érvényesítése érdekében a földgázellátásról szóló 2008. évi XL. törvény módosításával a 11,5 kg-os töltettömegű PB-gáz palackra és a lakossági tartályos PB-gázra vonatkozó hatósági árak kivezetésre kerülnek. A PB-gáz piacot monitorozó és szabályozó rendelkezések a beérkezett módosító javaslat alapján az előterjesztésből kikerültek. A módosítás nem érinti a vezetékes PB-szolgáltatást, az ún. "falugáz" szabályozása nem változik.

Ez az indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §

Szövegcserés rendelkezések.

2. §

A PB-gáz forgalmazás új rendjéhez kapcsolódó deregulációs célú módosítások.

3.§

Hatályba léptető rendelkezés.		

Végső előterjesztői indokolás a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény módosításáról szóló 2023. évi LVII. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, továbbá a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (a továbbiakban: Njtv.) módosításáról szóló törvényjavaslat (a továbbiakban: javaslat) a jogalkalmazói tapasztalatok, valamint a nemzetiségek képviselőinek visszajelzései alapján vált időszerűvé.

A javaslat a technikai pontosítások mellett az Njtv. valamint a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) közötti összhang megteremtését szolgálja, ezzel is elősegítve a hazai nemzetiségek közösségei számára az Alaptörvény által biztosított önkormányzatisághoz és önrendelkezéshez fűződő jogaik legteljesebb körű gyakorlását.

A koronavírus-világjárvánnyal összefüggő veszélyhelyzetre tekintettel a népszámlálás 2021. évi végrehajtását el kellett elhalasztani 2022. októberre. A halasztásra tekintettel a Központi Statisztikai Hivatal (a továbbiakban: KSH) hivatalos adatközlése 2023 őszére várható. A nemzetiségi önkormányzati választás kiírását, lebonyolítását, a jelöltállítás módját az Njtv. a választást megelőző népszámlálási adatokhoz köti. A 2024. évben tartandó általános önkormányzati választásokra tekintettel szükséges módosítani a nemzetiségi önkormányzatokra vonatkozóan a választás kitűzésére irányadó szabályokat. A KSH általi adatszolgáltatástól várhatóan rendelkezésre álló idő szűkössége miatt a hatályos szabályozás szerinti eljárás lefolytatására az országos nemzetiségi önkormányzatoknak előreláthatóan nem lenne lehetősége. Ez számos, a 2019-es önkormányzati választások során megalakult nemzetiségi önkormányzat újjáalakulását tenné lehetetlenné. A javaslat az Njtv. 56. §-ának újraszabályozásával kínál megoldást a fenti probléma megoldására.

A javaslat célja mindezek mellett a visszaélések számának csökkentése, ezzel is támogatva a hazai nemzetiségi közösségek megmaradását és értékteremtő munkáját.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

Az 1. §-hoz

A jogszabály-módosítás célja, hogy – tekintettel arra, hogy a nemzetiségi színház megfelel az Njtv. 2. § 5. pontja szerinti követelményeknek – a nemzetiségi közművelődési intézmény, a nemzetiségi feladatot ellátó közgyűjtemény, valamint a nemzetiségi közösségi színtér mellett a nemzetiségi színház is nevesítésre kerüljön a nemzetiségi kulturális intézmények között.

Nemzetiségi színházként való működéshez szükséges, hogy a nemzetiségi vagy magyar nyelven játszó színházat az adott nemzetiség országos nemzetiségi önkormányzata nyilatkozatával elismerje.

A 2. §-hoz

Amennyiben helyi nemzetiségi önkormányzat köznevelési intézmény fenntartói jogát az Njtv. 25. § (2) bekezdése alapján át kívánja venni, azt csak az országos nemzetiségi önkormányzat előzetes egyetértésével teheti meg. Ezen feltétel új nemzetiségi köznevelési intézmény alapítása esetén nem áll fenn. A jogalkalmazók számára a jogértelmezés egyértelműsítése érdekében szükséges a szabályozás egységesítése.

A 3. §-hoz

A javaslat 2. §-a a helyi nemzetiségi önkormányzatok mindkét típusa (települési nemzetiségi önkormányzat és területi nemzetiségi önkormányzat) részére biztosítja a jogot, hogy köznevelési intézményt, illetve szakképző intézményt alapíthat vagy fenntartásba átvehet. Ezzel a módosítással összhangba került az Njtv. 24. § (1) bekezdésének és az Njtv. 25. § (2) és (3) bekezdéseinek fogalomhasználata.

Az oktatási intézmények – beleértve a nemzetiségi önkormányzatok fenntartásában működő oktatási intézményeket is – a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 73. § (2) és (3) bekezdése alapján iskolaszéket, illetve intézményi tanácsot hozhatnak létre, amelyek többek között érdekvédelmi feladatokat is ellátnak. Az intézményi tanács létrehozásának kezdeményezésével többek között a helyi nemzetiségi önkormányzatok is élhetnek. A két intézmény esetében az oda delegálni jogosult szervezetek tekintetében van átfedés. Előfordulhat olyan eset, hogy a nemzetiségi önkormányzat által az Njtv. 25. §-a szerinti eljárásban fenntartásba átvenni kívánt köznevelési intézményben iskolaszék nem, de intézményi tanács működik, ezért indokolt az eljárás során ezen tanács véleményének a kikérése is.

A 4. §-hoz

A javaslat indoka, hogy az eredetileg 2021. évre tervezett, koronavírus-világjárvánnyal összefüggő veszélyhelyzet következtében 2022-ben megtartott népszámlálás miatt nem áll rendelkezésre elegendő idő a hatályos rendelkezés szerinti eljárás lefolytatására.

Jogszabály-módosítás nélkül a 2024. évi önkormányzati választáson új nemzetiségi önkormányzat nem tudna alakulni, valamint számos, időközben átmenetileg megszűnt nemzetiségi önkormányzat sem tudna a választást követően megalakulni, ami sértené a magyarországi nemzetiségi közösségek Alaptörvény által biztosított önrendelkezéshez és önkormányzatisághoz való jogát.

A módosítás a kontinuitás fenntartása érdekében, a kitűzés során a KSH adatainak figyelembevételére vonatkozó, 2014-ben és 2019-ben is követett joggyakorlaton nem kíván változtatni. Ennek megfelelően a következő általános választás kitűzésekor a 2022-es népszámlálási adatok közül a személyi kérdőívének a nemzetiségi identitást közvetlenül kifejező kérdéseit (12.1. Melyik nemzetiséghez tartozónak érzi magát?, 12.2. Az előző nemzetiségen kívül tartozik másik nemzetiséghez?) kell figyelembe venni.

Az 5. §-hoz

Az országos nemzetiségi önkormányzat az Njtv. szerinti kötelező közfeladatai ellátásának felügyeletére tanácsnokot választhat. A tanácsnok részére a közgyűlés tiszteletdíjat és egyéb juttatást állapíthat meg. Ezen jogosítvánnyal történő visszaélések elkerülése érdekében szükséges a szabályozás – az elnökhelyettesi pozíciók létszámához hasonló – szigorítása. A nemzetiségi kötelező közfeladatok zavartalan ellátásának biztosítása érdekében, maximálni szükséges a megválasztható tanácsnokok létszámát.

A 6. §-hoz

A javaslat célja a kis létszámú nemzetiségi önkormányzati képviselő-testületekben az Njtv. 102. § (2) bekezdése szerinti döntés során megüresedett képviselői mandátum betöltésének biztosítása. Az Njtv. 102. § (2) bekezdése előírja, hogy a nemzetiségi önkormányzati képviselő megbízatása megszűnésének esetkörei közül mely esetekben szükséges a képviselő-testületnek határozatot hoznia a megbízatás megszűnésének megállapításáról. Ezek az esetek (például vagyonnyilatkozat tételének elmulasztása, méltatlansági, összeférhetetlenségi helyzet fennállása, választójog elvesztése) jellemzően kihatnak az érintett képviselő képviselő-testületi ülésen való részvételére, szavazati jogának gyakorlására, ezáltal a képviselő-testület határozatképességére, működőképességére is (például vagyonnyilatkozat tételének elmulasztása esetén a képviselő nem is gyakorolhatja képviselői jogait). Kis létszámú képviselő-testületek esetén ad megoldást – kizárólag a döntéssel érintett tekintetében alkalmazandó – kisegítő szabály, amely lehetővé teszi, hogy a képviselő-testület határozatképessége megmaradjon annak érdekében, hogy az Njtv. 102. § (2) bekezdése szerinti – vagyis a jogszabályi feltételek bekövetkezése esetén az érintett képviselő mandátumának megszüntetésére vonatkozó – határozatot el lehessen fogadni.

A 7. §-hoz

A javaslat célja a kis létszámú helyi nemzetiségi önkormányzatoknál jelentkező visszaélések lehetőségének visszaszorítása azzal, hogy a jegyző feladataként írja elő a vagyonnyilatkozat begyűjtését és őrzését. Vagyonnyilatkozat tartalmi ellenőrzése a továbbiakban is a nemzetiségi önkormányzat erre kijelölt bizottságának vagy két képviselőjének feladata.

A 8. §-hoz

A javaslat egyértelművé teszi, hogy amennyiben a képviselő-testület vagy a közgyűlés – az Njtv. 102. § (2) bekezdése alapján – határozatban állapítja meg a képviselői megbízatás megszűnését, úgy a képviselők esetében a jogorvoslatra vonatkozó szabályok azonosak az elnökkel kapcsolatban előírtakkal. Ennek megfelelően a képviselő a határozat közlését követő tizenöt napon belül közigazgatási perben támadhatja meg azt, a bíróság tanácsban jár el és az ítélet ellen nincs helye perújításnak.

A 9. §-hoz

A javaslat célja az Njtv. 107. § (3) bekezdése és az Mötv. 38. § (4) bekezdése közötti összhang megteremtése.

A 10. §-hoz

Az Mötv. 76. §-a szabályozza a települési önkormányzat alpolgármestere tisztsége megszűnésének eseteit. Az Mötv. 76. § d) pontja lehetőséget biztosít a képviselő-testület számára, hogy a polgármester javaslatára, titkos szavazással, minősített többséggel az alpolgármester megbízását visszavonja.

Az Njtv. nem biztosít az Mötv.-hez hasonló lehetőséget nemzetiségi önkormányzatok képviselő-testületei számára az elnökhelyettes megbízatásának visszavonására. Ezen hiányosság gyakorta vezet a kis létszámú nemzetiségi önkormányzatok működésképtelenségéhez.

A javaslat az Mötv.-hez hasonlóan a nemzetiségi önkormányzati képviselő-testületek, illetve közgyűlések számára biztosít lehetőséget az elnökhelyettesek megbízatásának visszahívására.

A 11. §-hoz

A javaslat célja, hogy a helyi nemzetiségi önkormányzati képviselők természetbeni juttatása – a tiszteletdíjhoz hasonlóan – a helyi nemzetiségi önkormányzat elnöke természetbeni juttatásának viszonylatában kerüljön megállapításra.

A javaslat célja az Njtv 109. § (10) bekezdése és az Mötv. 33. §-a közötti összhang megteremtése.

A 12. §-hoz

A hatályos Njtv. nem tartalmaz rendelkezést a munkakör új elnöknek történő átadására, amennyiben azt a fővárosi vagy vármegyei kormányhivatal vette át a régi elnöktől. Ezen okból szükséges a jogszabály-módosítás akként, hogy a kormányhivatalok számára előírásra kerül, hogy az átvett dokumentumokról, illetve az önkormányzat helyzetéről az új elnököt tájékoztassa a beiktatását követően.

A 13. §-hoz

Az Njtv. 22. § (3) bekezdésének és 25. § (3) bekezdésének kodifikációs pontosítása.

Az Njtv. 102. § (1) bekezdése szabályozza a nemzetiségi önkormányzati képviselők megbízatása megszűnésének eseteit. Az Njtv. 102. § (2) bekezdése szerint a képviselő-testület, illetve közgyűlés határozatban köteles megállapítani az (1) bekezdés a)–f) illetve j) pontjai szerinti esetekben a képviselő megbízatásának megszűnését. Az Njtv. 102. § (1) bekezdés a) pontja értelmében a képviselő megbízatása megszűnik a megválasztását követő általános nemzetiségi önkormányzati választás napján, jelöltek hiányában elmaradt választás esetén az időközi választás napján, az Njtv. 102. § (1) bekezdés b) pontja értelmében pedig az időközi választás napján: e két esetben a nemzetiségi önkormányzati képviselő megbízatása a törvény erejénél fogva megszűnik, ezért erről nem szükséges a képviselő-testületnek, illetve a közgyűlésnek határozatát meghoznia.

Az Njtv. 110. § (3) bekezdésének kodifikációs pontosítása.

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény nem írja elő, hogy az önkormányzatoknak kötelezően féléves beszámolót kell készíteniük, az Mötv. pénzügyi bizottság feladatairól rendelkező 120. § (1) bekezdés a) pontja ennek megfelelően – a Magyarország 2022. évi központi költségvetésének megalapozásáról szóló 2021. évi LXXXIX. törvény 19. §-a alapján – módosításra is került, így 2021. július 2. napja óta már nem tartalmazza a féléves beszámoló véleményezésével kapcsolatos feladatot.

A jogszabály-módosítás az Mötv.-vel történő összhangot hivatott megteremteni.

A 14. §-hoz

Hatályon kívül helyező rendelkezések.

A 15. §-hoz

Hatályba léptető rendelkezés.

A 16. §-hoz

Sarkalatossági záradék.